

940

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/18, 111/21 и 15/22), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ
ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ
Blueberry leaf mottle virus, BLMoV У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2022. ГОДИНИ

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством карантинског вируса Blueberry leaf mottle virus, BLMoV на подручју Републике Српске у 2022. години.

Члан 2.

Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантинског штетног организма на мјестима производње садног материјала, у производним засадама биљака домаћина, те на мјестима уласка пошिल्ки садног материјала које се увозе у Републику Српску.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције Blueberry leaf mottle virus, BLMoV спроводи се на граничним прелазима и на цијелој територији Републике Српске гдје је заснована производња садног материјала и гдје се налазе производни засади биљака домаћина, те код биљака у промету.

(2) Посебан надзор и мјере надзора на граничним прелазима, у промету и у регистрованим расадницима спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат), док институције које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља за штетни организам из става 1. овог члана (у даљем тексту: овлашћене институције) спроводе посебан надзор у производним засадама биљака домаћина.

(3) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(4) Програм посебног надзора подразумијева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организама (у даљем тексту: мониторинг).

(5) Увозне пошिल्ке које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу и за њих фитосанитарни инспектор издаје рјешење о забрани промета до добијања резултата лабораторијских анализа.

(6) У случају детекције карантинског штетног организма, Инспекторат предузима све неопходне радње у складу са прописима којима је регулисана ова област.

Члан 4.

(1) Програм посебног надзора над штетним организмом у боровници (*Vaccinium* spp.) обухвата тестирање над Blueberry leaf mottle virus, BLMoV – вирус шаренила листова боровнице (род *Nepovirus*, фамилија *Secoviridae*).

(2) Домаћин вируса је боровница, али поједини сојеви могу да паразитирају винову лозу. Иако спада у род *Nepovirus*, није утврђено преношење путем нематода. Вирус се преноси поленом боровнице помоћу пчела са заражене на здраву биљку. Такође, утврђено је преношење полена са вирусним честицама са пчеле на пчелу. Код винове лозе преноси се калемљењем. Утврђено је преношење вируса сјеменом боровнице и винове лозе, али је у пракси најважнији начин ширења путем зараженог садног материјала.

Члан 5.

(1) Визуелне прегледе и узимање службених узорка у производним засадама главних домаћина врше овлашћене институције уз присуство запослених у Министарству, који обављају послове пружања стручних услуга у пољопривреди, а који одређују локацију и засад за узимање узорка.

(2) Визуелне прегледе и узимање службених узорка за лабораторијско тестирање матичних стабала из регистрованих засада, биљака у промету и садног материјала из увоза спроводи Инспекторат.

(3) Лабораторијске анализе свих службених узорка на присуство карантинског вируса овог програма врше овлашћене институције.

Члан 6.

Одабир локација за спровођење овог програма врши се на основу биологије штетних вируса и вектора, климатских услова за његов развој, географске дистрибуције и величине површина на којима су заступљене биљне врсте биљке домаћина.

Члан 7.

Ток визуелног прегледа и метода узорковања за лабораторијске анализе наведени су у Прилогу 1. овог програма, који чини његов саставни дио.

Члан 8.

Број визуелних прегледа и узорка за лабораторијско испитивање присуства карантинског вируса, које врши овлашћена институција, приказан је у Табели 1. у Прилогу 2. овог програма и чини његов саставни дио, а детаљан приказ броја узорка биће дефинисан уговором о условима за реализацију и коришћење средстава за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 9.

Број службених узорка садног материјала за лабораторијско испитивање присуства BLMoV, чије узимање врши Инспекторат, прописан је у Табели 2. у Прилогу 2. овог програма.

Члан 10.

(1) Визуелно се прегледају површине на којима су заступљене биљке домаћини, а при опису мјеста и узимања узорка описује се мјесто узорковања са обавезним означавањем GPS позиције, те се то наводи у Записнику о узимању узорка и пријави узорка, који се налази се у Прилогу 3. овог програма и чини његов саставни дио.

(2) Мјеста на којима је извршен визуелни преглед и узорковање уносе се у Фито-Гис апликацију.

(3) На основу резултата спровођења овог програма, узорковања и извјештаја из лабораторија, овлашћене институције дужне су да израде карту подручја са извршеним визуелним прегледима, карту локација узорковања и карте локација са позитивним узорцима користећи Фито-Гис апликацију.

(4) Карте из става 3. овог члана достављају се Министарству у електронском облику.

Члан 11.

(1) Рок за узимање узорка матичних стабала из регистрованих расадника, производних засада и јавних површина, те достављање узорка овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа је 1. децембар 2022. године.

(2) Коначни извјештај о спроведеном програму и карте из члана 10. став 3. овог програма достављају се Министарству до 10. децембра 2022. године.

(3) Рок за узимање узорка из увоза, достављање узорка овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа, те достављање извјештаја Инспектората је 31. децембар 2022. године.

(4) Сви вршиоци посебног надзора одмах извјештавају Министарство о посебним догађајима током спровођења.

вођења овог програма, а посебно о свим случајевима откривања карантинских вируса који су предмет посебног надзора.

(5) У случају откривања штетних организама који су предмет посебног надзора, вршиоци одмах обавјештавају Министарство и Инспекторат, који предузима неопходне фитосанитарне мјере с циљем спречавања ширења и сузбијања штетног организма, а у складу са прописима из ове области, те о том обавјештава Министарство.

(6) Укупни резултати овог програма воде се и достављају Министарству на прописаним обрасцима 1, 2. и 3, који се налазе у Прилогу 4. овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 12.

Спровођење овог програма финансира се из буџета Републике Српске на основу Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села у 2022. години – право на подстицајна средства за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 13.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 12.03.3-330-893/22
29. априла 2022. године
Бањалука

Министар,
Др **Борис Пашалић**, с.р.

ПРИЛОГ 1.

Ток визуелног прегледа и метода узорковања

1.1. Ток визуелног прегледа

Вирус проузрокује изумирање стабла боровнице. Новоформирани изданци су закрљжали, кратких интернодија, са деформисаним листовима на којима се јавља шаренило. Може доћи до потпуног изостанка приноса. BLMoV-NY сој вируса на виновој лози проузрокује скраћење интернодија и деформацију листова.

1.2. Узимање узорака

Узорковање се врши за вријеме пуног цвјетања, када су први листови потпуно развијени. Уколико су симптоми присутни, узоркује се са појединачне биљке која се обилежи – узме се GPS координата. Узети пет потпуно развијених, младих листова, заједно са границом. Уколико симптоми у засаду нису присутни, насумично се узоркује 500 биљака на сваких 10.000 или сходно броју биљака у засаду. Узорке ставити у врећу, означити и држати на температури од 4 °C до 10 °C, до лабораторијске анализе.

У случају узорковања садног материјала у промету или на граници, узимају се изданци са пупољцима и просљеђују овлашћеној лабораторији.

1.3. Методологија лабораторијских анализа биљних узорака

Врши се међународно признатим методама описаним у РМ 4/18(1): Pathogen-tested material of Vaccinium spp.; Tang 2014 (unpublished).

ПРИЛОГ 2.

Табела 1. Број визуелних прегледа и узорака за лабораторијско испитивање присуства Blueberry leaf mottle virus, BLMoV у Републици Српској из производних засада

Билке домаћини	Производни засади
Мјесто надзора	
Република Српска	22

Табела 2. Број визуелних прегледа и узорака за лабораторијско испитивање присуства Blueberry leaf mottle virus, BLMoV у Републици Српској из регистрованих расадника, увоза и промета

Билке домаћини	Регистровани расадници	Увоз и промет	Укупно
Подручје			
Република Српска	3	2	5

ПРИЛОГ 3.

Записник

за посебан надзор над присуством Blueberry leaf mottle virus, BLMoV

(Прегледи површина произвођача расада и производних засада биљки домаћина за лабораторијску анализу)

Број: бр. регије – бр. службе – крај маја до краја јуна – ваш број, година

Нпр.: 01-01а-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.../2022.

Датум:

Шифре узорка:

Подаци о произвођачу

Назив	
Адреса	
Телефон	
Број пољопривредног газдинства	

Подаци о биљној врсти

Подручје	
Општина	
Катастарска општина	
Потес	
Прегледана површина	
Поријекло биљног материјала	

GPS координате	
Врста биљке домаћина	
Сорта	
Дијелови биљке који се узоркују	
Поријекло расада уколико је производни засад	

Примједбе: _____

Одговорно лице
 произвођач / увозник / власник биља

Овлашћено лице
 за преглед

ПРИЛОГ 4.

Образац 1. Укупни резултати над присуством Blueberry leaf mottle virus, BLMoV у производним засадима биљке домаћина у Републици Српској у 2022. години

Број узорака за лабораторијску анализу	Број позитивних узорака	Број негативних узорака
Укупно		

Образац 2. Укупни резултати над присуством Blueberry leaf mottle virus, BLMoV спроведеног у регистрованим расадницима, биљкама при увозу и промету у Републици Српској у 2022. години

Број узорака за лабораторијску анализу	Број позитивних узорака	Број негативних узорака
Укупно		

Образац 3. Списак GPS координата у XY координатном систему са мјеста узорковања

Редни број	Подручје	Власник биља	X координата	Y координата	Вријеме прегледа/узорковања	Лице које је узорковало	Биљна врста	Резултат лабораторијске анализе
1.								

Након завршетка Програма посебног надзора, попуњене табеле у електронској форми потребно је доставити Министарству на имејл-адресу: mps@mps.vladars.net.

Рок за завршетак наведених послова је 10. децембар 2022. године.

941

На основу члана 31. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/18, 111/21 и 15/22), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ

ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii* У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2022. ГОДИНИ

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који их спроводе, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii* – проузроковач бактериозне увелости кукуруза на подручју Републике Српске у 2022. години.

Члан 2.

Циљ Програма је утврђивање присуства, односно одсуства карантински штетног организма *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii* код произвођача кукуруза и на граничним прелазима.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради детекције карантински штетног организма *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii* спроводи се на цијелој територији Републике Српске гдје је интензивна производња биљке домаћина и на мјестима уласка пошљички биљке домаћина у Републику Српску, а које подлијежу фитосанитарном прегледу приликом увоза.

(2) Институције које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља за штетни организам из става 1. овог члана (у даљем тексту: овлашћене институције) спровode посебан надзор код произвођача сјеменског и меркантилног кукуруза домаћина *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii*, док посебан надзор и мјере надзора на граничним прелазима спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(3) Овлашћене институције припремају информационе летке са стручним савјетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(4) Програм посебног надзора подразумијева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организама (у даљем тексту: мониторинг).

(5) Увозне пошљичке које су обухваћене мониторингом не задржавају се на граничном прелазу и за њих фитоса-